

Звіт
внутрішнього моніторингу якості освіти
у Вінницькому національному медичному університеті
ім. М. І. Пирогова у 2021-2022 н. р.

За звітний період відділом забезпечення якості Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова було проведено опитування різних учасників освітнього процесу (здобувачі вищої освіти, науково-педагогічна спільнота, роботодавці) з метою вивчення їх позицій з питань організації освітнього процесу у ЗВО, а саме:

- анонімні опитування здобувачів другого рівня вищої освіти, які навчаються за усіма спеціальностями з різних освітньо-професійних програм (ОПП) з метою оцінки якості освітніх послуг, вивчення задоволеності освітнім процесом та якістю викладання навчальних дисциплін;
- опитування завідувачів кафедр щодо забезпечення якості організації освітнього процесу;
- опитування науково-педагогічних працівників ЗВО;

Водночас, відділом забезпечення якості освіти було проведено внутрішній моніторинг та оцінювання якості інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу за усіма ОПП, що реалізуються у ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

Поглиблений аналіз результатів анонімного опитування здобувачів другого (магістерський) рівня вищої освіти

1. В результаті проведеного відділом забезпечення якості освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова опитування здобувачів другого рівня вищої освіти усіх років навчання різних

спеціальностей, які навчаються українською мовою, щодо оцінки організації освітнього процесу та якості викладання навчальних дисциплін, що реалізуються в ЗВО за ОПП «Медицина», «Педіатрія», «Медична психологія», «Стоматологія», «Фармація, промислова фармація» за звітний період було одержано результати, аналіз яких показав наступне.

Серед опитаних переважна більшість респондентів високо оцінили рівень інформованості на початку вивчення освітніх компонент з обсягом навчального навантаження, критеріями оцінювання, формами проведення підсумкових контролів знань, умінь та навичок (відповідно по спеціальностям: «Медицина» (84,35 %), «Педіатрія» (88,46 %), «Медична психологія» (85,10 %), «Стоматологія» (87,52 %), «Фармація, промислова фармація» (82,08 %). Конструктивність, доброзичливість і такт з боку викладача при взаємодії зі студентами було позитивно оцінено переважною більшістю опитаних здобувачів (в структурі відповідно до спеціальностей: 84,66 % («Медицина»); 86,78 % («Педіатрія»), 83,28 % («Медична психологія»), 87,30 % («Стоматологія»), 85,59 % («Фармація, промислова фармація»). Респонденти усіх спеціальностей («Медицина» (86,48 %), «Педіатрія» (87,80 %), «Медична психологія» (85,41 %), «Стоматологія» (88,83 %), «Фармація, промислова фармація» (87,70 %)) засвідчили високу оцінку організації освітнього процесу та якості викладання навчальних дисциплін, а також висловили власне бачення можливих шляхів покращення навчання, у вигляді наступних рекомендацій: вдосконалювати методичні підходи викладання шляхом збільшення застосування інтерактивних методів навчання, більше використовувати на практичних заняттях таблиці, схеми, макети, які б допомогли студенту добре запам'ятати матеріал, створити відеоматеріали для полегшення вивчення нових тем; на практичних заняттях більше часу відвести на пояснення нового матеріалу і менше часу відводити на опитування; зменшити поріг нормативів з предмету фізичного виховання; на початку вивчення дисциплін акцентувати більше увагу на сильні сторони предмету, збільшення акцентів профорієнтаційного спрямування під час

викладання фундаментальних дисциплін для чіткішого розуміння студентом ролі теоретичних знань у майбутній професії; запропонувати студентам вивчати англійську з базового рівня і повільно переходити на рівень B-1 та акцентувати увагу на формуванні навичок вільного спілкування в медичному середовищі; більше практики з анатомії людини, зокрема з анатомічними препаратами; зробити акцент на практику; забезпечувати постійне оновлення методичних матеріалів на сайті кафедр та розширити наповнення методичних матеріалів з навчальних дисциплін до занять актуальною інформацією; сформувати методичні рекомендації у більш зручному форматі (таблиці, схеми) для вивчення навчальних дисциплін; покращувати матеріально-технічну базу, забезпечувати студентів доступом до актуальної інформації з дисциплін на Google-дисках кафедр; розширити використання клінічних ситуацій у вивченні нового матеріалу; наповнювати лекційний матеріал сучасною науковою інформацією; збільшити кількість лекцій з клінічної анатомії; збільшити кількість занять по фармакології для детального вивчення лікарських засобів; збільшити кількість годин для аудиторного вивчення матеріалу, а не для самостійного вивчення; більше залучати студентів до практичної роботи з пацієнтами, наскільки це можливо, з акцентом на опанування студентами мануальних навичок; збільшити кількість годин в симуляційному центрі; збільшити кількість лабораторних робіт на аналітичній хімії (для здобувачів ОПП «Фармація, промислова фармація»); акцентувати увагу на теми, які безпосередньо стосуються спеціальності «Педіатрія»; відвести більше годин на неонатологію (для здобувачів ОПП «Педіатрія»); акцентувати увагу на розборі тестів КРОК; зменшити кількість годин, призначених для вивчення непрофільних предметів, та відповідно підвищити або залишити такою, що є, кількість годин для профільних дисциплін (для здобувачів ОПП «Стоматологія»); створювати умови для можливості застосування теоретичних знань на практиці, розробити більш змістовні методичні матеріали для певних дисциплін з більшим обсягом інформації, яка необхідна у майбутньому саме для профільних спеціальностей; при складанні

розкладу за можливості заняття з дисциплін, як анатомія і гістологія, проводити в різні дні для покращення запам'ятовування важливого матеріалу і зменшення навантаження на один день, збільшити кількість лекцій, на яких викладачі пояснювали б навчальний матеріал використовуючи клінічні випадки з власного досвіду; .

2. За звітний період відділом забезпечення якості вищої освіти було проведено опитування 236 науково-педагогічних працівників (активність 23 %), які відповіли на запитання спеціально розробленої та затвердженої у встановленому порядку анкети, яка охоплювала важливі для формування загальної оцінки запитання щодо оцінки реалізації внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти відділом забезпечення якості освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. Серед опитаних переважна більшість респондентів має стаж роботи в ЗВО більше 15 років (55,9 %), та від 5 до 15 років (38 %), з яких доктори (15,9 %), кандидати (55,9 %) та доктори філософії (9,5 %) в більшості є професорами (13,5 %) та доцентами (58,3 %) кафедр теоретичного (36,9 %) та клінічного (63,1 %) профілів. Аналіз результатів опитування засвідчив, що переважна більшість респондентів отримує достатню та якісну інформацію про важливі аспекти діяльності університету через сайт ВНМУ ім. М.І. Пирогова (75,4 %), а 17,4 % опитаних вважають що така інформація потребує доповнення. З результатами регулярних опитувань учасників освітнього процесу понад 2/3 респондентів науково-педагогічної спільноти ознайомлюються з інформаційних ресурсів університету та під час засідань кафедр. На думку викладачів ЗВО Кодексу академічної доброчесності університету дотримується переважна більшість (89,8 %) учасників освітнього процесу. Аналіз думки опитаних щодо рівня навчального навантаження засвідчує, що більше половини опитаних цілком (56,4 %) та частково (36,4 %) задоволені рівнем навчального навантаження.

Узагальнені відповіді дозволили зробити висновок, що більшість науково-педагогічних працівників (89,2 %) широко залучаються до формування робочих програм, як компонентів освітніх програм. Переважна

більшість викладачів (86,7 %) в повній мірі задоволені взаємовідносинами з керівниками кафедр, на яких працюють. Встановлено високий рівень задоволеності науково-педагогічної спільноти щодо сформованих взаємовідносин в колективах на рівні кафедр (88,7 %). Понад 85% учасників опитування засвідчили, що створена на кафедрах університету атмосфера сприяє їх науковій та педагогічній діяльності.

Створені в університеті умови праці, механізм комунікації, система заохочення, підтримка професійного та особистісного розвитку викладачів сприяють тому, що переважна більшість опитаних науково-педагогічних працівників (79,51 %) при розгляді альтернативних варіантів працевлаштування не вбачають за доцільне змінювати місце роботи. Серед напрямків подальшого саморозвитку науково-педагогічні працівники університету надають перевагу подальшому самовдосконаленню у галузі професійних знань та педагогічній діяльності. Так, 44,1 % респондентів обирають вивчення іноземних мов та 20,0 % - вдосконалення рівня володіння ними, 13,3 % респондентів вбачають за доцільне вдосконалювати рівень володіння сучасними інформаційними технологіями та технологіями он-лайн викладання (7,2 %), 12,8 % викладачів хочуть покращувати дослідницькі навички та педагогічну майстерність (2,6 %). Здебільшого респонденти (65,1 %) вважають доцільним подальший розвиток технологій дистанційного навчання у ВНМУ імені М.І. Пирогова.

Викладачі університету, які взяли участь у опитуванні, вважають, що при формуванні переліку вибірових дисциплін та механізму їх вибору здобувачами освіти слід формувати вибірові компоненти ОПП відповідно до сучасних вимог, змін у суспільстві та нових потреб у забезпеченні надання якісної медичної допомоги. При цьому в основі має бути статистично обґрунтована важливість предмету. До уваги слід брати ключові стратегії здоров'я ВООЗ (лікування профілактика, реабілітація, догляд та популяризація здорового способу життя), тому дисципліни, що охоплюють ці стратегії, повинні бути тільки обов'язковими. При складанні списку

вибіркових дисциплін необхідно основну увагу приділяти практично орієнтованим дисциплінам, які б сприяли швидкій адаптації та підвищенню результативності роботи здобувача на початковому етапі професійної діяльності. Вибіркові дисципліни слід формувати на тлі сучасних реалій залежно від профілю кафедри, узгоджувати перелік дисциплін вибіркової освітньої компоненти з профільними кафедрами для урахування можливостей кафедри реалізувати ефективно її викладання. Розширити перелік вибіркових дисциплін відповідно до сучасних вимог, змін та нових потреб суспільства для забезпечення якісної медичної допомоги. Рекомендовано рівномірний розподіл таких дисциплін між кафедрами університету. Формування переліку через google форми вважають оптимальним.

Частими, на думку опитаних, труднощами були зовелика кількість звітів та перевірок, переобтяження методичної складової освітнього процесу нераціональною документацією, відсутність чітких вимог та роз'яснень щодо критеріїв формування навчально-методичних документів (методичні рекомендації). Існуючі критерії, викладені в нормативних документах університету, неоднозначні і потребують додаткового узгодження, консультацій або роз'яснення.

Надані рекомендації щодо усунення подібних труднощів шляхом оптимізації обсягу методичної документації за рахунок скорочення неефективних та малоінформативних документів нерегламентованих вимогами МОН України та Національної агенції з якості освіти. За звітний період деякі труднощі при реалізації освітнього процесу викладачі пов'язують з відсутністю реальних тематичних пацієнтів в лікарні під час проведення ряду занять. Оптимізацію вбачають у впровадженні віртуальних пацієнтів, нові платформи для навчання, тощо. В ряді випадків при реалізації освітньо-професійних програм для вивчення дисципліни виділяється мало годин,

Серед рекомендацій щодо подальшого вдосконалення освітнього середовища ЗВО та освітнього процесу респонденти науково-педагогічної спільноти рекомендують: збільшувати застосування інформаційних технологій та покращувати розвиток наукового середовища; проводити для викладачів навчання та тренінги з інформаційних технологій, нових можливостей он-лайн навчання, створювати нові навчальні платформи; оптимізувати чіткість взаємодії між кафедрами і навчальним відділом; осучаснити сайт і його технічні можливості, удосконалити систему інформування кафедр щодо змін в навчальному навантаженні, надавати завчасно кафедрам актуальну інформацію по робочим навчальним планам задля якісної підготовки робочих програм і силабусів; зменшити кількість студентів у групі; збільшити кількість аудиторних годин на вивчення навчальних дисциплін; зробити рейтинг викладачів по відгуках студентів, перейняття відомого світового досвіду; регулярно вдосконалювати матеріально-технічне забезпечення кафедр і науково-дослідних лабораторій; розширити можливості використання симуляційного центру, так як рівень засвоєння знань безпосередньо залежить від опанування практичними навичками, покращити забезпечення необхідними приладами, апаратурою, що суттєво підвищить рівень якості освіти в університеті та мотивацію здобувачів до поглибленого опанування знань та вмінь.

3. Відділом забезпечення якості освіти було здійснено моніторинг інформаційно-методичного забезпечення викладання дисциплін загальної та професійної підготовки магістрів за спеціальностями 222 Медицина, 228 Педіатрія, 225 Медична психологія, 221 Стоматологія, 226 Фармація, промислова фармація, що реалізуються у ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

Обсяг внутрішнього оцінювання: В цілому обсяг внутрішнього оцінювання навчально-методичного забезпечення становив 559 освітніх компонент згідно навчального плану на весняний семестр 2021-2022 навчального року, в тому числі:

1. 128 компонент ОПП “Медицина” (з них 72 обов’язкових (з їх складовими частинами) та 56 вибіркових) українською мовою навчання.
2. 103 компоненти ОПП “Медицина” (з них 57 обов’язкових (з їх складовими частинами) та 46 вибіркових) англійською мовою навчання.
3. 60 компонент ОПП “Медична психологія” (з них 40 обов’язкових (з їх складовими частинами) та 20 вибіркових) українською мовою навчання.
4. 69 компонент ОПП “Педіатрія” (з них 46 обов’язкових (з їх складовими частинами) та 23 вибіркових) українською мовою навчання.
5. 53 компоненти ОПП “Стоматологія” (з них 39 обов’язкових (з їх складовими частинами) та 14 вибіркових) англійською мовою навчання.
6. 55 компоненти ОПП “Стоматологія” (з них 44 обов’язкових (з їх складовими частинами) та 11 вибіркових) українською мовою навчання.
7. 53 компоненти ОПП “Фармація. Промислова фармація” (з них 32 обов’язкових (з їх складовими частинами) та 21 вибіркових) українською мовою навчання.
8. 38 компоненти ОПП “Фармація. Промислова фармація” (з них 30 обов’язкових (з їх складовими частинами) та 8 вибіркових) англійською мовою навчання.

Оцінювання проводилось шляхом моніторингу google-дисків кафедр Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова, які мають містити документи (робочі програми, силабуси), навчально-методичні та інформаційні документи (методичні рекомендації для підготовки до практичних занять, самостійної роботи студентів, перелік практичних навичок та рекомендований обсяг індивідуальної роботи здобувача освіти, література), перелік питань до підсумкових контролів дисципліни та банки тестових питань ліцензійних іспитів Крок-1, Крок 2, а також документи щодо порядку організації навчального процесу (плани, розподіл груп, порядок відпрацювань). Результати проведеного оцінювання щодо якості оприлюднених матеріалів наведені в таблиці.

Результати оцінювання якості оприлюднених матеріалів

Категорія оцінювання	Назви спеціальностей							
	Медицина		Педіатрія	Стоматологія		Медична психологія	Фармація, промислова фармація	
	% дисциплін, для яких документи опубліковані в достатньому об'ємі/належному вигляді							
	Укр.*	Англ.*	Укр.*	Укр.*	Англ.*	Укр.*	Укр.*	Англ.*
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Навчально-методичні пакети дисциплін загалом	90,6%	82,5%	97,1%	100%	100%	98,3%	100%	100%
Робочі програми, силабуси	82-85%	68,9%	93-96%	89-96%	79,2%	92-93%	87-94%	71,7%
Плани лекцій, практичних занять, самостійна робота студента	74-78%	48-66%	82-90%	79-89%	73-78%	89-95%	89-94%	69-79%
Презентації лекцій	60,2%	45,8%	72,4%	71,4%	58,3%	68,2%	65,2%	59,4%
Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять	71,1%	58,3%	82,6%	70,9%	67,9%	73,3%	67,9%	60,5%
Методичні рекомендації для самостійної роботи студента	54,0%	34,3%	54,5%	59,6%	52,1%	63,6%	48,9%	31,3%
Перелік практичних навичок	67,3%	56,2%	82,7%	83,7%	76,6%	78,0%	71,4%	48,4%
продовження таблиці								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Завдання для індивідуаль-	66,1%	58,3%	71,9%		71,8%	76,8%	84,4%	68,8%

ної роботи студента								
Питання до підсумкового контролю:	55,1%	42,1%	75,6%	57,1%	56,0%	58,6%	78,9%	60,0%
-залік	77,0%	54,7%	87,5%	84,0%	68,2%	87,5%	84,2%	72,2%
-диф.залік	58,1%	33,3%	78,5%	86,7%	58,8%	78,6%	83,3%	61,5%
-іспит								
Тестові завдання до ліцензованих іспитів Крок 1, Крок 2	71,1%	61,4%	82,8%	90,6%	89,3%	97,2%	81,3%	64,7%
Література (за останні 5 років)	76,7%	70,8%	81,3%	71,2%	81,0%	72,7%	75,5%	75,0%
Розподіл груп, розклад занять	67,2%	57,9%	76,8%	78,2%	67,3%	68,9%	79,2%	71,9%
Порядок та графік відпрацювання в дистанційному режимі	52,3%	43,7%	68,1%	70,9%	64,2%	78,3%	39,6%	34,2%

Примітка: * Укр. – українська мова навчання; Англ. – англійська мова навчання.

В результаті оцінювання були виявлені слабкі сторони щодо складових інформаційно-методичного забезпечення певних освітніх компонент програми. Переважно, виявлені недоліки стосувались неповного оприлюднення навчально-методичних ресурсів дисциплін для іноземних здобувачів освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація, промислова фармація» та представлення в неповному обсязі інформації щодо організації навчання в умовах змішаної форми освіти. Інформаційний ресурс вивчення дисципліни у вигляді рекомендованої літератури та електронних джерел також потребує більш широкого представлення сучасними, актуальними джерелами інформації. Для дотримання Кодексу академічної доброчесності та згідно чинного положення про організацію освітнього процесу також рекомендовано надавати посилання на джерела, які були використані при підготовці методичних матеріалів (лекції, методичні рекомендації до занять та

самостійної роботи). Результати перевірки та рекомендації для покращення якості оприлюднених матеріалів, які викладаються на кафедрах університету, були надіслані завідувачам кафедр. Також, результати моніторингу були надані проректору ЗВО з науково-педагогічної та навчальної роботи, зав. навчальним відділом університету, деканам медичних, стоматологічного та фармацевтичного факультетів, факультету підготовки іноземних громадян, гарантам освітніх програм спеціальностей 222 «Медицина», 228 «Педіатрія», 225 «Медична психологія», 221 «Стоматологія», 226 «Фармація, промислова фармація» для прийняття управлінських та організаційних рішень щодо покращення якості освітнього процесу в процесі реалізації освітніх програм в ВНМУ ім. М.І. Пирогова.